

Õiguskantsleri Kantselei

Jan Inno
Matsimoka OÜ
Jan@matsimoka.ee

Teie 22.09.2025

Meie 10.10.2025 nr 14-5/252063/2507356

Austatud Jan Inno

Pöördusite õiguskantsleri poole seoses elektrivõrgu alakasutustasu rakendamisega Teie ettevõtte OÜ Matsimoka suhtes. Teil on tootmissuunaline võrguleping 425 kW ulatuses ja tootmisvõimsust 528 kW ulatuses. Kuna tarbite kohapeal oma päikesepargi elektritoodangut, siis on võrgulepinguga eraldatud edastusvõimsust kasutatud vähem (91,5 protsendi ulatuses) kui 95 protsendi ulatuses. Võrguettevõtja saatis Teile 30. juulil teavituse alakasutustasu rakendumisest.

Õiguskantsler on Teie kirjas kirjeldatud probleemi käsitlenud 9. oktoobril 2025 Kliimaministeeriumile saadetud [märgukirjas](#). Õiguskantsler ei saa Teid kõnealusel juhtumil kuigivõrd aidata. Isegi kui seadust muudetakse, ei pruugi need muudatused Teile soodsad olla. Hetkel teadaolevalt on ministeerium kavandamas leevendusi üksnes mikrotootjatele. Õiguskantsleril pole põhiseadusele tuginedes alust nõuda leevendusi kõigile elektritootjatele.

Kõnealusel juhtumil ei ole tegemist olukorraga, kus nõue kehtestatakse tagasiulatuvalt. Elektrivõrgu alakasutustasu kehtestati [elektrituruseadusega](#) (ELTS) 17. märtsil 2023. Seejuures ei olnud seaduses algselt täpsustatud, mis ulatuses võrgulepingujärgset edastusvõimsust tuleb kasutada – seega tuli tootmissuunalist edastusvõimsust kasutada 100 protsendi ulatuses võrgulepingus kokkulepitud ulatusest. 2025. aastal jõustunud [muudatusega](#) leevendati seda nõuet nii, et piisab ka 95 % ulatuses võrgu edastusvõimsuse kasutamisest.

Põhimõtteliselt on võimalik kokku leppida seaduses sätestatust erinevates tingimustes ([ELTS § 83 lg 2](#)). Samas puuduvad seaduses täpsemad suunised ja võrguettevõtjal võib puududa motivatsioon teisiti kokku leppida ja näiteks loobuda Teie suhtes võrgu alakasutustasu nõudest. Võimalik, et leiate vaidlemiseks tuge võlaõigusseadusest, kuivõrd elektrituruseaduses lepingute osas reguleerimata küsimuses kohaldub võlaõigusseadus ([ELTS § 83 lg 3](#)).

Seadus ei kohusta Teid alakasutustasu maksma. Seaduses on sätestatud ka tagajärg juhuks, kui tasu maksmata jätta. Sel juhul on võrguettevõtjal õigus ühepoolset viiendat viiendat võrguühendust tootmissuunalise võimsuse ulatuses, mida tootja ei ole kasutanud (ELTS § 87¹ lg 9).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelin Lopman
ettevõtluskeskkonna osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Ago Pelisaar 693 8407
Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee